

Kadınların Aile Planması Yöntemlerinden Vajinal Halka Kullanımının İncelenmesi

Analysis of the Use of Family Planning Method Vaginal Ring Among Women

Hakan Nazik *, **Evşen Nazik ****, **Murat Api *****, **Şule Gökyıldız ******, **Şule Gül *******

* Adana Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Bölümü

** Çukurova Üniversitesi Adana Sağlık Yüksek Okulu, Hemşirelik Bölümü

*** Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğt. ve Arş. Hast. Kadın Hastalıkları ve Doğum Bölümü

**** Çukurova Üniversitesi Adana Sağlık Yüksek Okulu, Ebelik Bölümü

***** Niğde Kadın ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi, Niğde

ÖZET

Amaç: Bu çalışma kontraseptif etki gösteren vajinal halkanın, kadınlarda kabul görme oranı, yöntem kullanımına devamlılık ve yöntemle bağlı yan etkileri ortaya koymak amacıyla planlanmıştır.

Metod: Araştırma Adana iline bağlı üç hastanenin Aile Planlaması Ünitesine başvuran, 18-36 yaş aralığında, hormonal kontrasepsiyon istemi olan, 141 kadın ile tamamlanmıştır. Veriler Şubat-Aralık 2011 tarihleri arasında, araştırmacılar tarafından hazırlanan sosyo-demografik özellikler ve vajinal halka kullanımına yönelik soruları içeren veri formu ile toplanmıştır. Danışmanlık sonrası vajinal halka kullanmayı kabul eden kadınlarla, kendileri temin etmek şartıyla, çalışmaya devam edilmiş ve kadınlar telefonla ayda bir kez olmak üzere 2 ay takip edilmiştir. Veriler; yüzdelik, aritmetik ortalama ve standart sapma ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Kadınların yaş ortalamasının 29.17±6.43 olduğu, %99.3'ünün evli olduğu bulunmuştur. Kadınların %68.8'inin daha önce başka bir kontraseptif yöntem kullandığı, %51.8'inin eşlerinin herhangi bir korunma yöntemi kullanmadığı ve % 11.4'ünün eşlerinin haberi olmadan korunacağı saptanmıştır. Kadınların tamamının vajinal halkayı duymadıkları belirlenmiştir. Kadınların %27.7'sinin vajinal halka kullanmayı kabul ettiği, bunların % 43.8'i kendi başına uygulanabilir olması nedeniyle kabul ettiği belirlenmiştir. Kadınların %54.9'u kullanım zorluğu, %37.8'i eşinin tedirgin olabileceğini düşündüğü için kullanmayı kabul etmediklerini ifade etmiştir.

İletişim Bilgileri:

Sorumlu Yazar: Dr. Hakan Nazik

Yazışma Adresi: Adana Numune Eğt. ve Arş. Hast. Kadın Hast. ve Doğum Bölümü 01360, Adana, Türkiye

Tel: +90 542 686 11 20 **Fax:** +903222472654

E-mail: drhakannazik@gmail.com

Makalenin Geliş Tarihi: 30.06.2013

Makalenin Kabul Tarihi: 16.03.2014

Görüşmeler sonunda kadınların tamamının vajinal halka kullanmaya devam edeceği, tamamının halkaya yönelik vajende batma hissi yaşamadıkları, %89.3'ünün ilişki esnasında hissetmediği, %10.7'sinin eşi tarafından hissedildiği, %96.6'sının ilişki sıklığının değişmediği saptanmıştır.

Karar: Araştırmaya katılan kadınların vajinal halka konusundaki farkındalık oranlarının düşük olduğu ancak kullanan kadınların bu yöntemden memnun oldukları saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: vajinal halka, aile planlaması, kontrasepsiyon

ABSTRACT

Objective: The purpose of this study was to determine utilization rate of contraceptive vaginal ring, depending on the method of continuity and the side effects of the use of the method.

Material and methods: The research was performed the ages of 18-36 women who request contraceptive methods in the three hospitals family planning unit. The data collected through the form of data, including questions on the use of the vaginal ring and socio-demographic characteristics between the February to December 2011.

Results: The average age of the women was 29.17 ± 6:43 and 99.3% of women were married. The study revealed that, 68.8% of women with the already used by another method, 51.8% of the women's husbands did not use any contraceptive method, 11.4% of women used the method without the knowledge of her husband. All the women were heard nothing about the vaginal ring previously. 27.7% of the women agreed to use the vaginal ring, 43.8% of women were accepted due to be applied on its

own. 54.9% of women in difficulty of use did not agree to use, 37.8% of these women said that her husband might be anxious. As a result, all women will continue to use the vaginal ring was found, all the women never felt stinging in the vagina, 89.3% of women did not feel during intercourse, 10.7% of women's husband felt vaginal ring and the frequency of intercourse was not change 96.6% of women.

Conclusion: The low rate of awareness of the vaginal ring has been found among women, however, the women were satisfied with this method.

Key words: vaginal ring, family planning, contraception

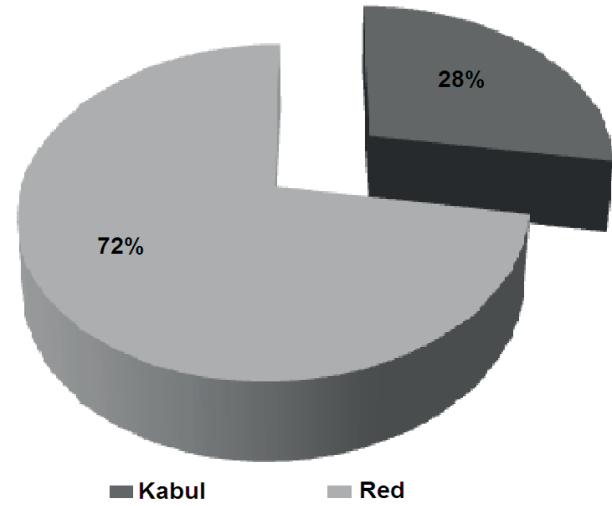
GEREÇ VE YÖNTEMLER

Araştırma, Adana iline bağlı üç hastane-nin Aile Planlaması Ünitesine başvuran, 18-36 yaş aralığında, hormonal kontrasepsiyon istemi olan, hormonal kontrasepsiyon için kontrendike durumu bulunmayan ve çalışmaya katılmayı kabul eden 141 kadın ile tamamlanmıştır. Gebelik, diabetes mellitus, karaciğer hastalığı, nedeni bilinmeyen vaginal kanama, meme kanseri, tromboemboli veya venöz tromboz öyküsü çalışmadan dışlanma kriterleri olarak belirlenmiştir.

Veriler Şubat-Aralık 2011 tarihleri arasında, araştırmacılar tarafından hazırlanan sosyo-demografik özellikler ve vajinal halka kullanımına yönelik soruları içeren veri formu ile toplanmıştır. Belirtilen merkezlere başvuran kadınlara öncelikle vajinal halkayı da içeren hormonal yöntemlerle ilgili danışmanlık yapılmıştır. Vajinal halka (NuvaRing, Organon, Oss, The Netherlands) kullanmayı tercih eden hastalara menstruel siklusun ilk 5 günü vajinaya yerleştirildikten sonra 3 hafta boyunca kullanmaları, daha sonra çıkarmaları, ikinci uygulama için 7 gün beklenmesi, sekizinci gün yeni vajinal halka uygulamaları anlatıldı. Danışmanlık sonrası vajinal halka kullanmayı kabul eden kadınlarla, kendileri temin etmek şartıyla, çalışmaya devam edilmiş ve kadınlar telefonla ayda bir kez olmak üzere 2 ay takip edilmiştir. Çalışmanın yapıldığı kurumlardan yazılı onay ve kadınlardan sözel onay alınmıştır. Veriler; SPSS 13 paket programında yüzdeler, aritmetik ortalama ve standart sapma ile değerlendirilmiştir.

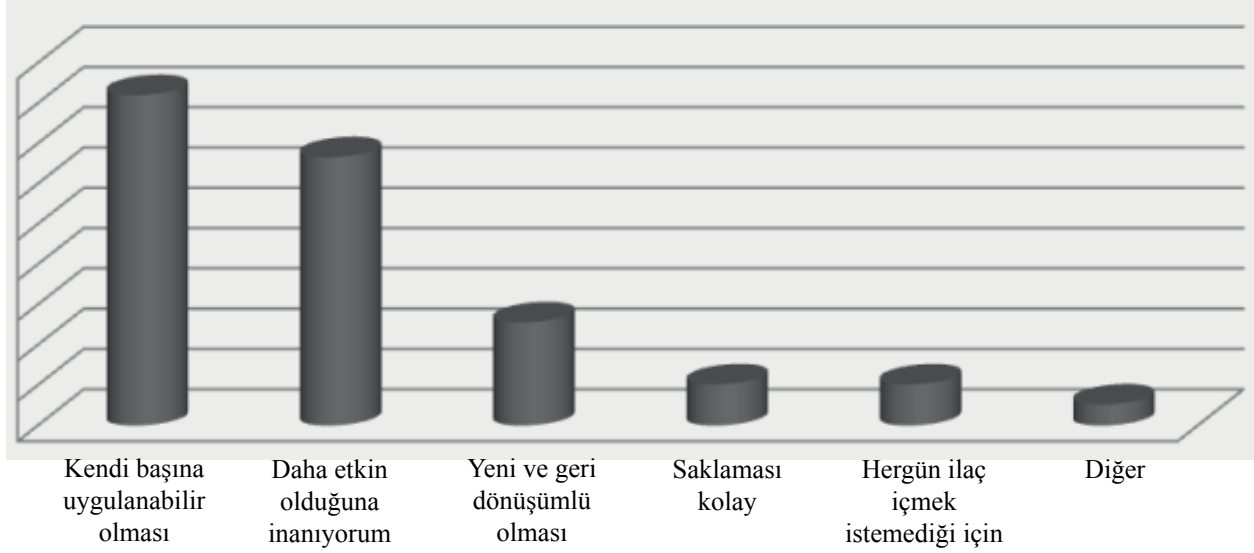
SONUÇLAR

Kadınların yaş ortalamasının 29.17 ± 6.43 olduğu, %99.3'ünün evli olduğu bulunmuştur. Kadınların %68.8'inin daha önce başka bir kontraseptif yöntem kullandığı, %51.8'inin eşlerinin herhangi bir korunma yöntemi kullanmadığı ve % 11.4'ünün eşlerinin haberi olmadan korunacağı saptanmıştır.

Resim 1: Vajinal halka kullanmayı kabul edenlerin oranı

Kadınların tamamının aile planlaması yöntemlerinden vajinal halkayı duymadıkları belirlenmiştir. Kadınların %27.7'sinin vajinal halka kullanmayı kabul ettiği (Şekil 1), bunların % 43.8'i kendi başına uygulanabilir olması nedeniyle kabul ettiği belirlenmiştir (Şekil 2). Çalışmaya alınan tüm kadınların % 44'ünün ilkökul mezunu olduğu, vajinal halka kullanmayı tercih eden kadınların ise %46.2'sinin üniversite mezunu olduğu görülmüştür (Şekil 3). Kadınların %54.9'u kullanım zorluğu, %37.8'i eşinin tereddüt olabileceğini düşündüğü için kullanmayı kabul etmediklerini ifade etmiştir (Şekil 4). Vajinal halka kullanmayı kabul eden kadınların %20.5'i eşinin haberi olmadan bu yöntemi kullanmıştır. Görüşmeler sonunda kadınların tamamının vajinal halka kullanmaya devam edeceği, tamamının halkaya yönelik vajinada batma hissi yaşamadıkları, %89.3'ünün ilişki esnasında hissetmediği, %10.7'sinin eşi tarafından hissedildiği, %96.6'sının ilişki sıklığının değişmediği saptanmıştır. %28.2'sinin yöntemden sonra ara kanamalarının olduğu, tamamının adet düzensizliği yaşamadığı, kilo artışının olmadığı ve sivilce problemi yaşamadıkları saptanmıştır.

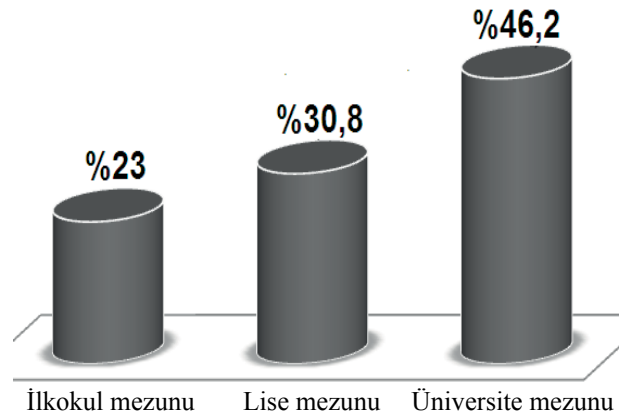

Resim 2: Vajinal halkanın tercih edilme sebepleri

TARTIŞMA

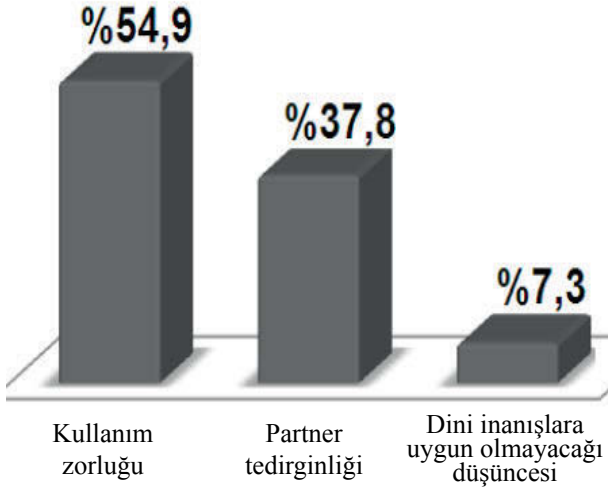
Vajinal halka kullanımı ile ilgili daha önce yapılan çalışmalar genellikle üretici firma sponsorluğunda ve ağırlıklı olarak Hıristiyan kadın popülasyonunda yapılmıştır. Vajinaya yerleştirilen bir halka olarak kontraseptif etki gösteren vajinal halkanın Müslüman Türk popülasyonunda kabul görme oranı, yöntem kullanımına devamlılık, yöneme bağlı yan etki ve yöntemin meydana getirebileceği muhtemel değişimler ile bu değişimlerin yöntem kullanımı üzerine etkilerini ortaya koymak amacıyla bu çalışma planlanmıştır. Karşılaştırmalı olmayan randomize kontrollü çalışmalarda hem vajinal halka hem de doğum kontrol hapları için doğum kontrolünde yüksek kabul edilebilirlik oranları gösterilmiştir (6,7,9,10). Bir doğum kontrol yönteminin başarılı olabilmesi için kabul edilebilirlik oranının yüksek olması önemlidir. Vajinal halkanın vajinal yoldan kullanılması toplumda kabul edilebilirliği belirleyen önemli bir etkidir. Bizim çalışmamızda danışmanlık verilen hastaların %28'i vajinal halka kullanmayı tercih etmişlerdir. Fakat vajinal halka kullanan hastaların tümü kullanmaya devam etmek istemişlerdir. Vajinal halkanın ilişki sırasında hissedildiğini bildiren kadınların oranı Avrupa ve Kuzey Amerika'da yapılan çalışmalarda benzer olarak %32 olarak bildirilmiştir. Bizim çalışmamızda vajinal halkanın kadınların %10,7'sinin eşi tarafından hissedildiği tespit edilmiştir (6,7). Roumen ve Dieben tarafından Hollanda'da 854 kadın üzerinde yapılan gözlemsel bir çalışmada, vajinal halka kullanan kadınlarda kanama paternleri değerlendiril-

miştir. Bu çalışmada daha önce doğum kontrol hapı kullanan ve ardından 3 ay vajinal halka kullanan kadınlarda adet düzensizlikleri ve lekelenme şikayetlerinin %32'den %16'ya düştüğünü göstermişlerdir (10). Bizim çalışmamıza katılan kadınların %28,2'si ara kanama veya lekelenmeden şikayet etmişlerdir. Roben ve Dieben'in çalışmasında memnuniyet için en sık bildirilen nedenler; bir defada bir aylık tedavi alınması (% 54), düşük hormonal doz (31%) ve kullanım kolaylığı (% 27) olarak belirtilmiştir. Bizim çalışmamızda ise vajinal halka kullanmayı kabul eden kadınların %43,8'i kendi başına uygulanabilir olması nedeniyle kabul ettiğini belirtmiştir. Aynı çalışmada memnuniyetsizlik için en sık bildirilen nedenler genel yan etkiler (% 16), halkanın vajinadan çıkması (% 8) ve / veya cinsel ilişki (% 7) sırasında rahatsız olunmasıydı. Bu çalışmada kadınların %54,9'u kullanım zorluğu, %37,8'i eşinin tedirgin olabileceğini düşündüğü için kullanmayı kabul etmediklerini ifade etmiştir.

Resim 3: Vajinal halka kullanmayı tercih edenlerin eğitim düzeyi (n=39)

Bir yıl vajinal halka kullanımından sonra daha iyi cinsellik yaşandığını belirten bir çalışmada, vajinal halka kullananlarda seksüel arzu ve seksüel tatmin (%75.5 ve %77.6, sırasıyla) doğum kontrol hâpi kullanan gruptan (%26.5 ve %46.8, sırasıyla) anlamlı olarak fazla bulunmuştur (P=0.005) (11). Bizim çalışmamızda kadınların %96.6'sının ilişki sıklığının değişmediği saptanmıştır.

Resim 4: Vajinal halka kullanımını red nedenleri

Sonuç olarak araştırmaya katılan kadınlarda vajinal halka tercih oranlarının çok yüksek olmadığı, vajinal halka kullanan kadınların yöntemle bağlı yan etki yaşamadıkları ve yöntemle devam etmek istedikleri saptanmıştır. Bununla birlikte çalışmanın daha büyük örneklem grubunda ve daha uzun süreyle yapılmasının toplumun vajinal halkayı tercih etme oranlarını daha iyi göstereceği düşüncesindeyiz.

KAYNAKLAR

1. Rosenberg MJ, Waugh MS. Oral contraceptive discontinuation: a prospective evaluation of frequency and reasons. *Am J Obstet Gynecol* 1998;179:577–82.
2. Rosenberg MJ, Waugh MS, Burnhill MS. Compliance, counseling and satisfaction with oral contraceptives: a prospective evaluation. *Fam Plann Perspect.* 1998;30:89-92,104.
3. Rosenberg M, Waugh MS. Causes and consequences of oral contraceptive noncompliance. *Am J Obstet Gynecol* 1999;180: S276–9.
4. Burkman RT. Oral contraceptives: current status. *Clin Obstet Gynecol* 2001;44:62–72.
5. Timmer CJ, Mulders TM. Pharmacokinetics of etonogestrel and ethinylestradiol released from a combined contraceptive vaginal ring. *Clin Pharmacokinet* 2000;39:233–42.
6. Roumen FJ, Apter D, Mulders TM, Dieben TO. Efficacy, tolerability and acceptability of a novel contraceptive vaginal ring releasing etonogestrel and ethinyl oestradiol. *Hum Reprod* 2001;16:469–75.
7. Dieben TO, Roumen FJ, Apter D. Efficacy, cycle control, and user acceptability of a novel combined contraceptive vaginal ring. *Obstet Gynecol* 2002;100:585–93.
8. Oddsson K, Leifels-Fischer B, de Melo NR, et al. Efficacy and safety of a contraceptive vaginal ring (NuvaRing) compared with a combined oral contraceptive: a 1-year randomized trial. *Contraception* 2005;71:176–82.
9. Ahrendt HJ, Nisand I, Bastianelli C, et al. 2006. Efficacy, acceptability and tolerability of the combined contraceptive ring, NuvaRing, compared with an oral contraceptive containing 30 µg ethinyl estradiol and 3 mg of drospirenone. *Contraception*, 74:451–7.
10. Roumen FJME, Dieben TOM. 2006. Comparison of uterine concentrations of ethinylestradiol and etonogestrel – after use of a contraceptive vaginal ring and an oral contraceptive. *Fertil Steril*, 85:57–62.
11. Sabatini R, Cagiano R. 2006. Comparison profiles of cycle control, side effects and sexual satisfaction of three hormonal contraceptives. *Contraception*, 74:220–3